

SPRAWOZDANIE POWIATOWEGO LEKARZA WETERYNARII W MALBORKU

**z nadzoru nad wytwarzaniem środków spożywczych zwierzęcego pochodzenia, środków żywienia zwierząt oraz sektorem utylizacyjnym i paszowym za okres 2024 roku - rozdział I*

**z nadzoru nad zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, ochroną zwierząt oraz identyfikacją i rejestracją zwierząt za okres 2024r. – rozdział II.*

ROZDZIAŁ I

Nadzór realizował zespół ds. bezpieczeństwa żywności oraz pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego obejmując kontrolą podmioty zlokalizowane na obszarze pięciu gmin powiatu Malbork.

Wykonywane czynności nadzorcze wynikały między innymi z:

- ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej (t. jedn.: Dz. U. z 2024r., poz. 12)
- ustawy z dnia 16 grudnia 2005r. – o produktach pochodzenia zwierzęcego (t. jedn.: Dz. U. z 2023r., poz. 872)
- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. – o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t. jedn.: Dz. U. z 2023r., poz. 1075) oraz przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie.
- „pakietu higienicznego” w skład którego wchodzi rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 852/2004, 853/2004, 2017/625, 2019/624, 2019/627, 2019/628, 178/2002.
- rozporządzenia (WE) 183/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 stycznia 2005r. ustanawiającego wymagania dotyczące higieny pasz.
- Rozporządzenia (WE) Nr 1069/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002,
- Rozporządzenia Komisji (UE) nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi,
- ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt oraz szeregu wewnętrznych przepisów, w szczególności takich jak: Instrukcje i Wytyczne Głównego Lekarza Weterynarii w Warszawie.

Nadzorem, zgodnie z ww. przepisami, objęto zakłady przetwórstwa mięsa i jaj, miejsca pozyskiwania mleka, gospodarstwa prowadzące chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, podmioty wytwarzające i wprowadzające na rynek środki żywienia zwierząt oraz przedsiębiorstwa zajmujące się przetwarzaniem, zbiórką i transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. Czynności kontrolne polegały na przeprowadzaniu kontroli warunków weterynaryjnych panujących w zakładach, w gospodarstwach z uwzględnieniem aspektów dotyczących żywienia zwierząt oraz pozyskiwania produktów pochodzenia zwierzęcego, pobieraniu prób wytwarzanej żywności oraz pasz do badań laboratoryjnych, analizowaniu otrzymanych informacji i podejmowaniu działań korygujących mających na celu poprawę stwierdzonego stanu (zalecenia, decyzje). Na terenie powiatu malborskiego nie ma zarejestrowanych ubojni zwierząt rzeźnych.

W 2024 roku na terenie nadzorowanego powiatu funkcjonowało:

- 5 zakładów zakwalifikowane do handlu na rynku UE /zakłady posiadające możliwość swobodnego wprowadzania towaru na rynek całej Unii Europejskiej/.

* OVAL / produkcja masy jajecznej/.

*ZPMM Jerzy Palczewski Lipinka, Nowy Staw / rozbiór mięsa czerwonego oraz produkcja surowych wyrobów mięsnych/,

* Zakład Pakowania Jaj w Kamionce, Malbork.

* Zakład Pakowania Jaj w Kraśniewie

* STAR-DRÓB /rozbiór mięsa drobiowego/

- 5 zakładów zakwalifikowanych do działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

*ZPW "PALCZEWSKY" Marcin Palczewski, Lipinka, Nowy Staw / przetwórstwo mięsa czerwonego/,

* Market INTERMARCHE - Dział rozbioru /rozbiór mięsa, produkcja surowych wyrobów mięsnych oraz przetworów mięsnych/,

* P.H. „KRAKOWIAK” Danuta Krakowiak, Grobelno /przyprawianie kurczaka/,

* "Masarnia u Krysi" Zdzisław Serwin, Lichnowy /przetwórstwo mięsa czerwonego/,

* P.H.U. „AMFIT” Adam Spirewski Lasowice Wlk. /pierogi z mięsem, pasztety/

- Inne zakłady podlegające procedurze rejestracji:

* Beemed Polska Sp. z o.o., Świerki /produkcja miodu i miodu z dodatkami/

* Bee Medical sp. z o.o., Świerki /produkty pszczele /

* PPHU Jacek Kasztelan, Świerki /produkty pszczele/

* 1 Punkt Skupu Dziczyzny w Cisach

* 23 zakłady sprzedaży bezpośredniej miodu i produktów pszczelich

* Ferma Kur Niosek /140 tys. kur niosek/ oraz Zakład Odchowu Drobiu /70 tys. kur/ Kamionka Malbork

- Produkcja pierwotna produktów pochodzenia zwierzęcego :

* 42 gospodarstwa pozyskujące mleko surowe posiadające zaświadczenie weterynaryjne o spełnieniu wymagań weterynaryjnych/,

* 142 producentów produktów pszczelich.

W trakcie prowadzonego nadzoru w okresie 2024 roku nie stwierdzano zjawisk mogących wzbudzać niepokój co do bezpieczeństwa zdrowotnego żywności wyprodukowanej na terenie powiatu Malbork.

- Podmioty działające na rynku pasz

* 13 podmioty prowadzące detaliczny obrót paszami,

* 487 gospodarstw prowadzących produkcję pierwotną materiałów paszowych,

* 2 podmioty wytwarzające materiały paszowe przemysłu piekarniczego,

* 26 podmiotów zajmujących się transportem pasz.

- Podmioty działające na rynku utylizacyjnym

* 2 zakłady zatwierdzone / biogazownia,, zakład przetwórczy/,

* 2 podmioty transportujące UPPZ i produkty pochodne

* 1 podmiot prowadzący tzw. „obróć papierowy” (obróć bez możliwości magazynowania)

W ramach urzędowego badania mięsa zwierząt rzeźnych w 2024r. w Pracowni Badania Mięsa U-18 w Malborku zbadano w kierunku obecności włośnicy:

- 187 szt. trzody chlewnej,

- 615 szt. mięsa dzików.

Dodatkowo w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego wydawano decyzje administracyjne oraz zaświadczenia:

- w sektorze żywności zwierzęcego pochodzenia oraz sektorze paszowo-utylizacyjnym,

- na bieżąco zaświadczenia potwierdzające spełnienie warunków weterynaryjnych koniecznych do produkcji mleka surowego, zaświadczenia o wpisie do rejestru podmiotów działających na rynku pasz

W trakcie prowadzonego nadzoru *nałożono 5 mandatów karnych*

ROZDZIAŁ II

Nadzór realizował czteroosobowy zespół ds. zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, którego głównym celem była profilaktyka i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt zwalczanych z urzędu.

Zadaniem zespołu wynikającym z ustaw:

- ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t. jedn. Dz.U. 2023r., poz.1075)
 - ustawy o inspekcji weterynaryjnej (t. jedn.: Dz. U. z 2024r., poz. 12)
 - ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (t. jedn.: Dz. U. z 2023r., poz. 1815)
 - ustawy o ochronie zwierząt (t. jedn.: Dz. U. z 2023r., poz. 1580) oraz prawa Unii Europejskiej jest:
- a) Zapobieganie i zwalczanie zaraźliwych chorób zwierzęcych:
 - przyjmowanie zgłoszeń o chorobach zakaźnych zwierząt,
 - prowadzenie dochodzenia epizootycznego celem potwierdzenia lub wykluczenia zgłoszonej choroby,
 - prowadzenie czynności związanych ze zwalczaniem ogniska choroby zakaźnej,
 - wydawanie zakazów i nakazów mających na celu zwalczanie choroby.
 - b) Kontrola w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt (6 kontroli)
 - c) Nadzór nad obrotem zwierzętami (2 kontrole)
 - d) Prowadzenie rejestracji podmiotów oraz bezpośredni nadzór i kontrola realizacji warunków przez podmioty zajmujące się:
 - pozyskiwaniem, konserwacją, obróbką, przechowywaniem, wprowadzaniem do obrotu i wykorzystaniem materiału biologicznego,
 - punktami kopulacyjnymi zwierząt,
 - wylęgiem drobiu i narybku,
 - lecnictwem zwierząt w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt:
 - kontrola nad prawidłowością realizacji zadań przez lekarzy weterynarii wyznaczonych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii do wykonania ochronnych szczepień i badań rozpoznawczych, w tym badań monitoringowych (56 obserwacji w kierunku wścieklizny).
 - e) Rejestracja gospodarstw pszczelarskich (142) oraz wydawanie zaświadczeń potwierdzających wpis do rejestru podmiotów nadzorowanych oraz zaświadczeń o ilości pni przezimowanych (64 zaświadczenia).
 - f) Pobieranie próbek do celów diagnostycznych, urzędowo przewidzianych badań w trybie przepisów dotyczących: -zwalczania chorób zakaźnych zwierząt,
 - g) Prowadzenie dokumentacji z wykonywanych zadań oraz sprawozdawczości wynikające z obowiązujących przepisów.
 - h) Nadzór nad dobrostanem zwierząt (12 kontroli) plus kontrole interwencyjne.

W okresie 2024r. szczególnie ważnym zadaniem pracowników inspekcji było prowadzenie rozpoczętych w 2018r. i kontynuowanych w latach następnych działań, których celem jest niedopuszczenie do przedostania się na teren powiatu Afrykańskiego Pomoru Świń oraz

prorowadzenie działań związanych z zapobieganiem i zwalczaniem wystąpienia przypadków grypy ptaków /HPAI/.

W odniesieniu do ASF podjęto między innymi działania:

1. Kontynuacji szkoleń rolników i myśliwych.
2. Kontynuacji akcji informacyjnej poprzez kolportaż ulotek, wysyłanie informacji do mediów, urzędów.
3. Prowadzenie wzmożonych kontroli gospodarstw utrzymujących świnie /tzw. kontrole bioasekuracji 26 kontroli/
4. Prowadzenie monitoringu choroby w odniesieniu do martwych świń (102 sztuki), martwych dzików (4 sztuk) oraz dzików uczestniczących w wypadkach komunikacyjnych.
5. Organizacji oraz egzekwowania na terenie obwodów łowieckich zlokalizowanych na terenie powiatu odstrzału sanitarnego dzików.
6. Wzmożenie nadzoru nad skupem i transportem zwierząt.
7. Badanie wszystkich dzików odstrzelonych na terenie powiatu w kierunku ASF, z wykorzystaniem specjalistycznych chłodni zlokalizowanych w miejscowości Cisy, Lasowice Wielkie, Krzyżanowo. **Łącznie 433 dzików odstrzelonych.**
8. Przeprowadzono wymaganą ilość kontroli bioasekuracji w gospodarstwach, na terenie powiatu malborskiego w aspekcie zmienionego prawa: ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023r. ustanawiające szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń

Dodatkowo informuję, że Powiatowy Lekarz Weterynarii prowadził cały wachlarz rutynowych działań związanych z profilaktyką i zwalczaniem chorób zwierząt oraz chorób odzwierzęcych:

- białaczki, brucelozy i gruźlicy u bydła /cykliczny monitoring stad bydła/
 - * badanie w kierunku białaczki u 42 szt. w 2 stadach .
 - * badanie w kierunku brucelozy u 42 szt. w 2 stadach
 - * badanie w kierunku gruźlicy u 98 szt. w 3 stadach
- choroba Aujeszkiego u 77 szt. /monitoring wszystkich stad świń/.
- choroby prionowe u bydła (BSE) i jeleniowatych (CWD) /monitoring/.
- monitoring salmonelli w stadach drobiu i świń,
- wścieklizny u lisów oraz zwierząt, które pokąsały ludzi (8 przypadków)
- choroba pęcherzykowa świń, pryszczycza i pomór klasyczny świń /monitoring/.
- choroba niebieskiego języka, pryszczycza, gorączka Q u przeżuwaczy.
- chorób pszczół /inspekcje pasiek/,
- grypy ptaków /HAPAI/.

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
w Malborku
z up.
lek. wet. Katarzyna Wiercińska
Z-ca Powiatowego Lekarza Weterynarii
w Malborku